

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 3. Mali patienter tolerandi. Ex Veteri. Ex Novo, & Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

diffolvantur. Nunquam etiam servatur vinum bene in bonitate sua, nisi in foce: nec boni, & iusti, in virtutibus stare, & proficere, possunt; nisi probentur tribulationibus, iniquorum persecutionibus. Dixit B. Virgo S. Brigitta Revel. l. 1. c. 22.

Fabri sunt mali, qui tribulant modò bonos in igne tribulationis. Hugo Card. in Gen. 1. Latiores esto, quoties displices malis; & malorum de te exultationes malas verè tuæ laudationi adscribe. S. Martinus Bracar. de vera virtute c. 3.

§. II.

Mali immixti bonis.

Fur erat. Joan. 12. 6. Quale Collegium, qualis societas, qualisque congregatio, munda erit, sinè iniquitate manebit? si Christi Collegium saltè habuit unum reum, qui velamentò virtutis tendebat in vitium, specie misericordiae augebat miseriam; aliis videbatur intendere, qui seipsum ex toto deseruerat. Simon. Casti. l. 9. c. 34.

Boni soli nunquam sunt, nisi in cælo; & mali soli nunquam sunt, nisi in Inferno. Hæc autem vita, quæ inter cælum, & infernum, sita est; sicut in medio subsistit, ita utrarumque partium civis recipit. Ob hæc causam Sancti Patres comparant Ecclesiam utero Rebecca, quæ tulit Jacob Deo dilectum, Esau autem odio habitum. Jam horto Cant. 2. in quo lilia inter spinas: arcæ Noe, in qua homines, & pecora; corvi & columbae: agro, in quo triticum, & zizania: Sagenæ missæ in mare; in quo boni, & mali, pisces. In familia Adæ, Abel iustus, & Cain fraticida. In domo Noe, Sem, & Japhet cum Cham: in domo Abrahæ Isaac & Ismael: in Isaac domo, Jacob, & Esau: in domo Jacob Joseph cum fratribus venditoribus: in domo David Ammon & Absolon: in electis Apostolis Judas. de Ponte l. 1. tr. 3. c. 3. de perfect. hom. Chr.

§. III.

*Mali patienter tolerandi.**Ex Veteri.*

Adam ubi es? Gen. 3. 9. Adnotat autem Moyses: cum audissent vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem. Cur ad auram? Abulen: ad auram, id est, contra auram: quia qui contra auram, id est, ventum movetur, tardius movetur. Cur autem Dominus tardus movetur, cum exigere Adam pro debito occurrit? quia exactio validior est expectante patientia Creditoris. Escobar l. 6. Parab. Chr. Obl. 4.

Ex cunctis animantibus carnis universæ bina induces in arcam, ut vivant tecum. Gen. 6. 19. Noe vivens inter animantia solatio sit ad patientiam probis cum improbis degentibus; præsertim Prælati, qui sub eodem tecto, intrâ eandem arcam familiæ religiosæ, versantur cum subditis; in quibus adhuc sylvescit animalis homo; qui non sapit, quæ Dei sunt. Fernandus hic Sect. 3.

Eccce constitui te Deum Pharaonis. Exod. 7. 1. Cur non dicitur, Deus constitutus elementorum? nam super illa quadam divinâ potestate eminebat. Aquas per medium divisit, easque in sanguinem convertit: percussit pulvere terræ fecit sciniphes in universâ Egypto: aerem tenebris replevit: ignem missis Aaron cum thuribulo repressit. Et

Pharæ tamen ei resistit? R. Moyses positus est à Deo, ut elementis imperaret, ac Pharaonis malitiam in multa patientia sustineret: divina autem potestas in Moyse magis patebat eâ sufferentiâ, quàm iussione, & imperio in elementa. Oleaster: expende, quæso, quanta sit dignitas S. Moysis; quem Deus sic evexit, ut Deum Pharaonis constituerit: & similiter, quanta sit prudentia ejus & misericordia; ut non eum statim occideret, sed patientiâ quasi Dei tulerit, & monuerit. Sylveira in Luc. 10.

Non sicut tu vis &c. 2. Reg. 18. 14. Expectat post tot admonitiones Deus; expectat David pater. Escobar. t. 3. Colloqu. Chr. Obl. 8.

Calamum quassatum non conteret; & linum fumigans non extinguet. Is. 42. 3. S. Hieronymus per calamum accipit tibiam, sive fistulam: quæ prius canora; cum quassatur, hiulecum edit sonum; ideoque abjicitur. S. Matthæus calamum exponit arundinem. Delrio adagio 772. per linum accipit ellychnium, ex lino caligans flammâ nondum dominante, vel jam evanescente. Unde & Syrus per linum accipit *lucernam*. Significatur his duobus proverbis summa Christi mansuetudo. Homines enim calamum quassatum abjiciunt, quia inutilis est; & quia tenentem suis fracturis & aculeis, pungit, & lædit. Similiter linum, sive ellychnium fumigans, nec ardens: quia nocet & oculis, & naribus fœtore; mox extinguunt. Christus verò tantæ erit patientiæ, ut neutrum faciat; infirmos, & imbecilles in fide, spe, & charitate, non abjiciet: nec eos clamose increpabit; sed suâ mansuetudine eos sustentabit, fovebit, sanabit, & accendet. Ita Hieron. Cyrill, Hilarius, Procopius, Dicat hic à Christo Christianus, patienter ferre mores, infirmitates, & vitia, proximorum. Cornelius hic. Qui peccatori non porrigit manum, nec portat onus fratris; quassatum calamum confringit. Qui scintillam fidei contemnit in parvulis, lignum extinguit fumigans. Id. in Matth. 12.

Ex Novo & Patribus.

Vis imus & colligimus ea? non. Matth. 13. 28. S. Chrysost. hom. 30. hic. Multi tantâ poenentiâ compuncti sunt, ut, cum antea perversi essent, electissimi postea inveniantur. Propterea zizania iussit dimitti; ut poenentiæ tempus præberetur. Paulus, Publicanus, Lætro, cum prius zizania essent, in optimum triticum mutati sunt: quæ quidem mutatio in feminibus impossibilis est; & in voluntate facilis, atque procliva. Oliva, t. 2. conc. 2. in festo Imm. Concept. Fieri potest, ut qui hodie sunt Zizania, cras sint frumentum. S. August. l. 46. de divers. Datur locus poenentiæ, non citò amputandus frater: potest enim respicere. S. Hieron. Multi primò Zizania sunt: qui, nisi patienter, cum mali sunt, tolerentur; ad laudabilem mutationem non perveniunt. Itaque si evulsi fuerint, simul eradicator & triticum; quod futuri essent, si parceretur. S. August. apud Escobar t. 6. Par. Chr. Obl. 1. Si Zizaniis patientia Dei non subveniret; nec Matthæum de Publicano Evangelistam, nec Paulum de persecutore Apostolum, Ecclesia possideret. S. Chrysol. l. 97.

Patientiam habet in me. Matth. 18. 29. Citius debita recipit, qui patienter expectat; perdit

impatiens exactor. Tertull. de patientia: illum prodigum filium patientia patris, & recipit, & vestit, & pascit, & apud impatientem fratrem excusat. Escobar t. 6. Par. Chr. Obs. 4.

Samaritani illi, quos Apostoli Luc. 9. 54. coelesti igne consumptos videbant, veniente Spiritu S. fuerunt in suscepta fide primi. Actor. 8. 5.

Si boni estis, quamdiu in hac vita subsistitis, æquanimiter malos tolerare debetis: nam quisquis malos non tolerat, ipse sibi per intolerantiam suam tellis est; quia bonus non est. Abel enim esse re-

nuit, quem Cain malitia non exercet. S. Gregor. hom. 38. in Evang.

Homines bonos imitare, malos tolera, omnia: quoniam nescis, quid eras futurus sit, qui hodie malus est. S. August. lib. de catechiz. rud. cap. 27.

Ego nec culpâ careo; nec amicos, qui culpâ careant, quero; nec enim nanciscor. Nam qui, ob exiguum vitium, maximam etiam virtutem parvipendunt, nec res humanas considerant, nec Paulô morem gerunt admonenti: *alter alterius onera portat*. S. Isidorus Pelus. l. 3. ep. 410.

TITULUS V. MANSUETUDO.

§. I.

Symbola, allegoria.

Ex Veteri.

In finem pro populo, qui à Sanctis longè factus est. Titulus hic præfixus est Psalmo 55. S. Hieron. legit: victori pro columba muta. Glossa ait: Columba, quia fuit sine amaritudinis felle: quia Saullem persequentem ad mortem bis salvavit à morte. Pierius l. 22. Hominem nequam iracundum ostendere volentes, columbam pingebant. Vatablus hic David columbam taciturnitatis, & mutam, appellat; quòd Dei voluntati omnia commiserit; nihil suis adversariis respondens. Arcones in II. Exposit. 2. Disc. 3.

Æstatem, & ver, tu plasmasi ca. Pl. 73. 17. Per hæc tempora significat Fideles, diversâ morum qualitate pollentes. Alii enim sunt tanquam ætas, fidei calore ferventes, ad Martyrium usque perducti. Alii mansuetudine temperati, tanquam ver, æquabili Domino devotione famulantes. Casiodorus hic.

Sicut lilium. Cant. 2. 2. Est & mansuetudo lilium, habens innocentia candorem, & odorem speciei. S. Bernardus f. 70. in Cant.

Mel & lac sub lingua tuâ. Cant. 4. 11. Sponsam laudans sponfus ajebat. Olim infantulis recens lustratis lac mellis mixtum in os inferebatur, teste Tertullianô libro de cor. mil. qui ritus monebat mansuetudinis.

Tibia, & psalterium, suavem faciunt melodiam; & super utraque lingua suavis. Eccl. 40. 21. q. d. Sermo suavis magis mentem afficit, & delectat, quàm melodia instrumentorum musicorum. Sermo enim suavis secum quasi vehit mel internum, & suaviter animæ, à qua promanat; eamque defert in aures & cor audientis. Pierius hierogl. 7. de cervo c. 1. tradit: cervum, licet fugacissimum animal, ita melodiâ delectari; ut consilens capi se, necarique, patiat. Cornelius hic.

Butyrum, & mel comedit. II. 7. 15. Origenes hom. 2. in II. Emmanuel but. & mel manducat, & quarit ab unoquoque nostrum butyrum manducare. Opera nostra dulcia, sermones nostri suavissimi, & utiles mella sunt; quæ manducat Emmanuel. Si verò sermones nostri amaritudine pleni sunt, irâ, contentione; dedit in os meum fel;

& non comedit ab his sermonibus Salvator. Cornelius hic.

Ex Novo, & aliis.

Vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam. Matth. 3. 16. Non incongruè ad indicandum agnum venit columba: quia nihil melius agno convenit, quæ columba. Quod agnus in animalibus, hoc columba in avibus est: summa utriusque innocentia, summa mansuetudo, summa simplicitas. S. Bernardus f. 1. in Epiph. D.

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam. Matth. 21. 5. Jumenta vult habere Dominus. Esto jumentum Domini, id est, esto mansuetus: sedet ille super te, ipse regit te; noli timere, nè offendas, & eas in præceps Pullus asini es; sed Christum portans. S. August. in Pl. 33. *Venit tibi mansuetus*: qualis ipse est, talem te esse vult; mansuetæ jugum ejus portare, ut & ipse sedet super te asinam suam, & pullum filia subjugalis; Drogo Ost. de Sac. Pass.

Erunt præva in directâ. Luc. 3. 5. *Aperæ in vias planas* immutantur; cum immites, atque iracundæ, mentes, per refusionem supernæ gratiæ ad lenitatem mansuetudinis redeunt. Escobar t. 3. Coll. Chr. obs. 4. hic.

Vade, lava in Natatoria Siloe. Joan. 9. 7. Cur Christus cæcum illuminaturus, misit eum ad fontem, seu piscinam Siloe? sicut *aque Siloe vadunt cum silentio* II. 8. 6. sic Christus est lenis, mansuetus, & agnus. Cornelius hic. Est mitis, tanquam culcitra mollis; quæ dura suaviter recipit, & in ea animus leviter & suaviter requiescit. S. Bernardus f. 3. de octo beat.

Scopulus. Lem. *Immotus frangit.* Quietis, & mansueti, animi Symbolum. Lipsius lib. de una relig. ut scopulus insilientes undas sine ullô motu suo frangit; sic nos convitatores, sine acerbitate, aut ira. Picin.

§. II.

Mansuetudo regia virtus, apta regimini.

Vives in gladio. Gen. 27. 40. Præceptam à fratre benedictionem novit Esau; ulteriorem tamen sibi summis precibus, & magnò-ejulatu, flagitabat: *vives in gladio, & fratri tuo servies*: hoc est, semper armatus incedes, & hostibus tuis terroris eris; multum viribus valebis. Quid ergo hinc inferet? certè fratrem tuum subjugabis, tibi servire coges. Sed longè aliter pater moriturus intulit